

що незважаючи на існування цілої низки програмних систем для аналізу ЧР викладені підходи дозволяють провести якісний аналіз методами дискретної математики і кількісну оцінку розвитку ЕДС за допомогою розробленої реалізації ДФА.

Список використаних джерел

1. *Братусь А. С.* Дискретные динамические системы и математические модели в экологии: Уч. пособие. [Текст] / А. С. Братусь, А. С. Новожилков, Е. В. Родина — М.: МИИТ, 2005. — 139 с.
2. Економічна енциклопедія: У трьох томах [Текст] / Редкол. С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. — К.: Видавничий центр «Академія», 2000.
3. *Катуніна О. С.* Прогнозування процесів насичення ринку на базі динамічних факторних моделей [Текст] / О. С. Катуніна // Моделювання та інформаційні системи в економіці. — К.: Вид-во КНЕУ, 2014. — Вип. 90. — С. 106–125.

Кишакевич Б. Ю.
д.е.н., професор

Лучаківський А. О.
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ В КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО КАПІТАЛУ

Проаналізувавши різні підходи до розуміння сутності регулятивного та економічного капіталів, слід відзначити, що у багатьох аспектах вони подібні та тісно пов'язані між собою. Проте ці види банківського капіталу мають різні завдання і виконують різні функції. У науковій літературі прослідковуються також різні підходи до розуміння терміну «економічний капітал банку» у контексті регулятивного капіталу. Перший характеризує економічний капітал як суму капіталів, необхідних для покриття певної сукупності конкретних ризиків, а другий базується на визначенні певної найбільш надійної та стійкої компоненти регулятивного капіталу, яка здатна покрити певну сукупність ризиків та результат їх комплексної взаємодії. За таких підходів у першому випадку кількісне значення економічного капіталу для банку може бути і більшим, і меншим за обсяг регулятивного капіталу, тоді як у другому — суттєво меншим.

Очевидно, що у випадку, коли економічний капітал банку є меншим від регулятивного, можна стверджувати, що установа є менш чутливою як до погіршення фінансового стану своїх клієнтів, так і до негативних макроекономічних тенденцій, оскільки саме ці чинники покладено в основу концепції економічного капіталу. Іншими словами, можна говорити про високу фінансову стійкість банку. У випадку ж коли економічний капітал є більшим від регулятивного, можна припустити, що:

- 1) банк веде ризикову діяльність;
- 2) до розрахунку капіталу включено більшу кількість видів ризиків;
- 3) враховано неочікувані збитки, що в будь-якому разі сприяє забезпеченню вищого рівня фінансової стійкості.

У будь-якому із трьох випадків передбачається більш повне врахування економічним капіталом у порівнянні із регулятивним різних чинників та видів банківських ризиків при оцінюванні необхідного капіталу на покриття потенційних збитків.

Національний банк України визначає регулятивний капітал як один із найважливіших показників діяльності банків, основним призначенням якого є покриття негативних наслідків різноманітних ризиків, які банки беруть на себе у процесі своєї діяльності, та забезпечення захисту вкладів, фінансової стійкості та стабільності банківської діяльності. Регулятивний капітал банку складається із основного та додаткового капіталу. Економічний капітал, на відміну від регулятивного, враховує значно більший спектр ризиків, не всі із яких беруться до уваги в методиках обчислення регулятивного. На практиці при розрахунку економічного капіталу здебільшого оперують поняттями непередбачуваних та очікуваних втрат. Вважається, що регулятивний капітал враховує саме очікувані втрати, тоді як економічний – непередбачувані.

Порівняння розміру регулятивного та економічного капіталів дає важливу інформацію стосовно фінансової стійкості банку, оскільки оцінює можливість банку протистояти непередбачуваним негативним подіям, залишаючись при цьому платоспроможним. У зв'язку із цим, для оцінювання рівня фінансової стійкості банківської установи пропонується наступний індекс:

$$I_c = \frac{R_c}{E_c} \quad (1)$$

де R_c — регулятивний капітал;

E_c — економічний капітал.

Результати оцінювання розміру економічного капіталу та індексу фінансової стійкості для ПАТ «Банк «Львів» подано у табл. 1.

Таблиця 1

**АГРЕГОВАНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ КАПІТАЛ
ПАТ «БАНК «ЛЬВІВ» СТАНОМ НА 1.03.2016**

Типи ризику	Економічний капітал
Операційний ризик	23 249 316 грн.
Кредитний ризик	154 033 400 грн.
Ринковий ризик:	59 484 317 грн.
<i>Валютний ризик</i>	<i>33 024 937 грн.</i>
<i>Фондовий ризик</i>	<i>0</i>
<i>Процентний ризик</i>	<i>26 459 380 грн.</i>
Агрегований економічний капітал (з врахуванням кореляцій)	207 070 589 грн.
Агрегований економічний капітал (без врахування кореляцій)	236 767 033 грн.
Ефект від агрегації ЕК	29 696 444 грн.
Регулятивний капітал	164 944 182,98 грн.
Індекс фінансової стійкості $I_c = \frac{R_c}{E_c}$	0,8

Таким чином, станом на 1.03.2016 регулятивний капітал ПАТ «Банк «Львів» покривав лише 80% економічного капіталу, що загалом може вказувати на належний рівень фінансової стійкості, оскільки економічний капітал враховує значно ширший спектр ризиків, і крім цього, він оцінювався із рівнем довіри 99,9%, що відповідає банкам з кредитним рейтингом ААА.

Методологія оцінювання економічного капіталу, як і його розмір, як правило, розкривається банками лише в загальних рисах. Зазвичай, економічний капітал включається в публічні розрахунки, тільки якщо його розмір менше розміру регулятивного капіталу, оскільки це показує наявність буфера (надлишку) капіталу, а також високу належну фінансову стійкість банку.

Список використаних джерел

1. *Кишакевич Б. Ю.* Інтегрально-аналітичний підхід до оцінювання фінансової стійкості банку Вісник Запорізького національного університету № 4 (24), 2014. — С. 75-81.
2. *Кишакевич Б. Ю.* Проблемні аспекти моделювання оцінки операційних ризиків банку / Б. Ю. Кишакевич // Економічний простір: Збірник наукових праць. — Дніпропетровськ, 2012. — № 61. — С. 191–198.
3. Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: a Revised Framework. Bank for International Settlements (BIS) [Електронний ресурс]. — June 2004: — Режим доступу: <http://www.bis.org/publ/bcbs107.pdf>

Кікоть О. Ю.

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

СТРУКТУРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ МІКРОЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Використання результатів теоретичних досліджень на практиці потребує інформації щодо параметрів економіко-математичної моделі, котрі відповідають поточному стану досліджуваної економічної системи. Одним з найбільш часто використовуваних підходів до визначення параметрів моделі є економетричне оцінювання. З наближенням теоретичних економіко-математичних моделей до реальності дослідникам відкриваються додаткові можливості для побудови структурних або теоретично обґрунтованих економетричних моделей. На сьогодні структурний підхід набув значного поширення в таких напрямках емпіричних досліджень як: оцінювання попиту та пропозиції на олігополістичних ринках; оцінювання розподілу цінностей та функцій корисності учасників аукціону; оцінювання виробничих функцій; оцінювання розподілу типу агентів в страхуванні тощо [1]. Розповсюдження структурного економетричного моделювання в економічних дослідженнях створило потребу в узагальненні та формалізації його методології.

Метою дослідження є розробка та формалізація методології структурного підходу до економетричного моделювання мікроекономічних систем.

Реалізація переваг структурного підходу залежить від розуміння: 1) зв'язку між теоретичною моделлю, економетричною